

LAPSILLE JA NUORISOLLE

Tieto valtaa on, tieto voimaa on,
Tieto yön lapset yhtehen kerää.

Se nuoriso vahva on,voittamaton
Joka tiedon hengessä herää.

ROCHESTER, WASH.

Haloo, kaikki Toverittaren lukijat! Taasen kirjoitan pitkästä ajasta. Täällä on koulussa niin paljon lapsia, että opettaja ei tiedä mitä tehdä, ja aina lisää vaan tulee. Meidän koulussa on kahdeksan luokkaa ja kaikki yhdellä opettajalla.

Kevät nyt on taasen tulossa. Jotakin kesälintuja on jo tullut takaisin. Isä pian laittaa meidän maan niin että sisko ja minä saamme istuttaa kasviksia.

Suomesta sain serkulta kirjeen vähän aikaa sitten. Hän sanoo, että siellä ei saa ollenkaan nisleipää. Eikö se ole paha!

Meillä on kaikki kissat kuolleet. Ne tulivat yhtäkkiä kipeiksi ja vähän aikaa sairastettuaan ne kuoli. Meillä on seitsemän kissaa kuollut kahden vuoden aikana. Minulla käy oikein sääliksi niitä kun ne oli niin sairaita.

Nyt minä jo lopetan; kirjoitan enemmän toisella kertaa.

Tiny Ethel Heikkinen.

EBEN JCT., MICH.

Tervehdys taas Toverittaren lukijoille, etenkin pikkupojille ja tytöille. Kiitos Maiju-täti teille kun käsitte minun vastakin kirjoittaa ja kehoitte olemaan minun vielä toisen 10 vuotta kahvilakossa. Kun nyt maistan, lakon loputtua sitä niin. Jaa se ei ole erittäin hyvää niin saattapa olla varma, että olenkin toiset 10 vuotta vielä lakossa. Viime kirjeesäni jäi mainitsematta, että saan lakon loputtua uuden villasen puvun ja kellon lahjaksi ja pidetään oikein kahvijuhlat pienten toverelleni kanssa ja sitten päätän minin lakoon rupean tästä edes. Jos kahvi on verrattoman hyvää, niin rupean juomaan sitä, mutta jos se on vaan tavallista, kuten otaksun, niin olen varmaasti vielä 10 vuotta ja tähän liitän tupakkalakon. Olen nähnyt surukseni samankokoisten polkien pistävän tupakkaa suuhunsa koulussa. Isäni ja äitini ovat sanoneet, että se on äärettömän turmiollista, etenkin niin kasvaville joten vältän sitä koko tahtoni voimilla. Sillä minä haluan kasvaa mieheksi, enkä ehkäistä kasvua katkilla myrkyllisillä aineilla, kuten kahvilla ja tupakilla. Onko yhtään tyttöä tai poikaa Toverittaren lukijoissa, jotka ovat kansani samaa mieltä? Ajatelkaapa sitä toukokuun 31 p., kun minä kohotan uudessa puvussani, ja kello taskussani palkkiokseni lakostani.

Reino E. R. Marlin.

GEYSER, MONT.

Haloo, kaikki Toverittaren lukijat. Tämä on ensimmäinen kerta kun minä kirjoitan Toverittareen. Minä olen 12 vuoden vanha ja olen 6 luokassa koulussa. Minulla on kolme veljeä, ja kaksi siskoa.

Täällä on ollut kylmä talvi ja paljon lunta. Meillä ei ole nyt koulua, kun meidän opettaja lähti Minnesotaan katsomaan äitiään.

Meille tulee Toverittar ja minä opepetellen lukemaan siitä suomen.

Minä toivon hauskaa kevättä kaikille Toverittaren pikku lukijoille.

Eugene W. Ranta.

RED LODGE, MONT.

Pienet toverit, en ole nähnyt, että kukaan olisi kirjoittanut Toverittareen täältä. Vaikka on osakaana suo-

mea vielä, niin kuitenkin haluan o petella sitä, joskus.

Minä olen viidennessä luokassa koulussa, ja olen yhdeksän vuotta vanha. Täällä on kylmä ja luntakin on satanut. Siinä kaikki tällä kertaa, mutta kirjoitan vielä toisenkin kerran.

Maiju Hakala.

ASTORIA, ORE.

Sitä onkin jo kulunut pitkä aika kun viimeksi kirjoitin Toverittareen. Silloin kun viimeksi kirjoitin, oli minulla vain pelkkää lystiä, nyt on niin ikävää. — Viikko sitten vietin minulta isä pois sulettavaksi vankilan muurin sisälle kahdeksi vuodeksi, vaikka hän minun mielestäni oli parhain isä maailmassa.

Heti sen jälkeen kun hän vietiin, sairastuin minä "mumpsin". Nyt olen itsekin ollut kuin vanki jo toista viikkoa, sillä en ole päässyt koulun eikä ulos huoneesta lainkaan, nyt alan jo parantua ja ehkä pian pääsen ulos ja kouluun. Xiit on ollut myöskin hiukan sairas, vaan alkaa hankin jo voimaan paremmin.

Meillä lapsilla on harjoitusten alla kappale nimeltä "Rahaprinsessan suruja", ja siihen on osa minullakin vaikka en ole nykyään voinut käydä harjoituksissa, olen senjälkeen koettanut lukea osaan täällä kotona.

Terve siksi kun taas tavataan.

Tenho Reivo.

Koti ja nainen

Se huuto, että nainen muka menettää kaikki naiselliset ominaisuutensa jättäessään kodin pyhän suojan ja astuessaan palkkatyöhön teollisuudessa, on jo kuollut ja kuolemassa on jo sekin käsitys, että jos nainen sekaantuu politiikkaan s. o. valtiollisiin ja muihin yleisluonteisiin asioihin "raa'istaa" se hänet ja hän tulee "miehmäiseksi" jne.

Mutta viimeksi mainittu käsitys kuolee sitkeästi — niin sitkeästi, että vielä valistuneempienkin kansankerrosten keskuudessa kytee se käsitys, että koti joutuu kärsimään, jos "kodin haltija", nainen kiinnittää huomionsa ja toimintansa suuremmassa määrässä "kodin ulkopuolisiin" asioihin.

Ennen vanhaan sivistyskauttemme alussa oli mies yhtä paljon kodin istakas kuin nainenkin. Koti oli silloin joko karjan suoja tai työverstaan ja sitten hieman korkeammalle sivistysasteelle päästyä karjan suojan lisäksi tai työverstaan ja kaupapuodin takakoppelo. Silloin oli vielä suurin valikoima teollisuudesta naisen työtä, kuten se ihmiskunnan viljeys ja barbaarikaudella oli kokonaan "naisten työtä" jollaisen töiden tekeminen oli miehelle häpeäksi. Sellainen koti voidaan jo pitää hävinneenä (jonka häviämistä ei suinkaan kukaan itke), mutta on niitä vielä olemassa siellä täällä näytteiksi asti, varsinkin siellä missä maanviljelys ja karjankasvatus ovat päälinkeinona.

Mutta nekin näytteet, mitä vielä on entisaajan kodista, siitä kodista, missä koko perhekunnat raatoivat samalla konnaulla ja sa-

man katon alla, teollisuuden kehitys nopeaan hävittää. Ei ole syyttä syntynyt valitus, että "kapitalismi hävittää kodin" ja sitä vastaan nostettu hätähuuto, että "naisten äänioikeus hävittää kodin" ja että "sosialismi hävittää kodin". Ja kaikki nuo hätähuudot ovat huudettu turhaan, sillä se koti, missä mies oli yhtä erottamattomasti kotiin kuuluva kuin nykyään vielä pidetään naista kotiin kuuluvana, on hävinnyt eikä sitä enään koskaan voida takaisin palauttaa.

Kapitalistinen teollisuus on temmannut pois kodista miesten työt ja suurimman osan naisten töitä ja pannut miehet tekemään naisten töitä (siitä tietysti johtuu miesten äkkämaisuus), joten nykyajan koti on miehelle vaan paikka missä hän syö ja nukkuu. Mutta koti ei ole hävinnyt, vaikka se on muuttanut muotoaan, eikä se suinkaan ole kärsinyt siitä muutoksesta, s. t. s. tullut vähemmän kodikkaaksi eikä vähemmän jalostavasti vaikuttavaksi. Päinvastoin. Koti on monessa suhteessa hyötynyt tästä muutoksesta.

Tässä tietysti väitetään, että koti on tullut kodikkaammaksi siitä syystä, että kun nainen, tuo "kodin sulostuttaja" on vapautunut kotiteollisuudesta on hän saanut enemmän aikaa kodin sulostuttamiseen. On totta, että se on yhtenä tekijänä, samoin myöskin se seikka, että kangaspuut ja höyläpenkki eivät enää ota valoisinta tilaa kodin parhaassa huoneessa, eikä ole kanakoppi yhdessä nurkassa ja vasikkakarsina toisessa ja sikäli kun koti on tullut miehelle ei työ, vaan lepopaikaksi on hän ruvennut kaipaamaan kauniimpaa kotia ja enemmän mukavuuksia.

Mutta vaimolle ja äidille, tuolle "kodin sulostuttajalle" ei koti ole vielä leposija. Hänelle se on edelleenkin työverstaas, hermoja kuluttava raamispaike. Vaikkakin suurin osa naisen työstä on jo mennyt tehtäisiin ja joukko naisia työn jällessä, niin siltäkin on vielä keittiö, lastenkamari ja useimmissa työläisperheissä myöskin pesulaitos vielä jäljellä ja niiden lisäksi vielä huoneiden puhdistajan, vaatteiden parsijan ja vuoteiden tekijän ammatti — kaikki yhden naisen tehtävänä. Ja näiden touhujen keskellä kodin haltijan hermot murtuu, terveys raukkee ja yleensä määräinen hermostuneisuus synnyttää riitoja tai muita ikävyyksiä.

Voisiko siis koti kärsiä tai hävitä, jos nämä viimeisetkin naisen ammatit siirrettäisiin pois kodista, ja koti tulisi naiselle ja äidille myöskin vaan leposijaksi? Ja voisiko nainen raastua ja menettää naisellisia ominaisuuksiaan, jos hän oltuaan määrätunnit päivässä työssä kunnan keittiössä, ravintolassa, lastenkamarissa, huoneiden puhdistajan ammatissa, tai mikä ikinä hänen työalansa olisi, tulisi kotiin lepäämään ja seurustelemaan oman perheensä jäsenten kanssa? Je tekisikö se hänet välinpitämättömäksi kotinsa suh-

teen, jos ei hänellä olisi siellä muuta tehtävää kuin kasvattaa "kodin henkeä", perheen jäsenten välistä keskinäistä rakkautta ja kunnioitusta, ja jos se olisi hänen vapaasti valittavissaan haluako hän suorittaa minkäänlaista työtä tai palvelusta kodissaan tai ei.

Se seikka, että kaikki työ poistettaisiin ja varmasti tulevaisuudessa poistetaan, ei suinkaan tarkoita sitä, että koti kokonaan häviää. Se että vanhan aikainen koti on hävinnyt ei ole silti vähentänyt yksityiskotien lukua. Ei! Yksityiskodit työläisperheiden keskuudessa ovat lisääntyneet, huolimatta siitäkin, että kapitalistinen järjestelmä, toisin sanottuna, teollisuuskodien yksityisomistus on kodin perustamisen mahdollisuuksille asetanut miltei voittamattomia esteitä.

Eikä se seikka että nykyään vallitsevat teollisuusolot ovat luoneet noita tilapäisasuntoja, vuokratkasarmeja, apartmentti-asuntoja ja hotelleja, merkitse sitä, että tulevaisuuden kodit tulevat olemaan muurahaispesien kaltaisia. Vaikka ihminen onkin "seuraeläin" ei hän kuitenkaan halua aina olla toisten ihmisten häirittevä eikä häiritsemässä toisia. Ja se paikka minne hän voi vetäytyä syrjään on koti — uuden ajan yksityiskoti, jota yhä paljon mies kuin nainenkin sulostaa ja kaunistaa.

***

Nykyään jo vaatisivat suorastan kotia koskevat, vaikkakin tavallaan kodista eristetyt asiat, naisen ja äidin tarkan huolenpidon. Nyt ei enään kasvateta ja valmisteta kaikkia ravintoaineita kodissa, eikä niitä voi enään raakoina ja valmistamattomina kaikkia ostaakaan. Siis tietääksensä mitä hänen perheensä saa sydäksensä tulisi äidin olla perusteellisesti tekemisissä tuotantoa, erittäinkin ravintotuotantoa hallitsevien asioiden kanssa. Lasten kasvatuksessa ja opetuksessa, jossa hänellä nykypäivänä on tuskin mitään valtaa, tulisi hänen myöskin olla mukana.

Ei toden totta olisi enään tällä vuosisadalla aika tuhlatu perheenäitien aikaa yksityishotelliin ylläpitämisessä. Olsi jo aika muuttaa nämä hotellit todellisiksi kodeiksi.

Erakko.

NAISTEN OSUUSKOTI

SAN FRANCISCO, CAL.
3627—16th St.

Telefoonit: Market 3958

SAN FRANCISCO

+++++
+ SUOSITTELEMME AJURI- +
+ LIIKETTÄMME! +
+ Olemme aina valmiit palve- +
+ lemaan teitä kaikenlaisella +
+ ajurillikkeen alaan kuuluvalla +
+ työllä. +
+ SEABORG TRANSFER CO. +
+ Puhelin 466. Astoria, Ore. +
+++++

KEHYKSIÄ tehdään tilausten mukaan kaikista laadusta kes tilata Toverin Kirjakaupasta.